

KLAIPĖDOS SENDVARIO PROGIMNAZIJOS UGDYMO NE PROGIMNAZIJOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos Sendvario progimnazijos (toliau – Progimnazijos) Ugdymo ne Progimnazijos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja ugdymo proceso vykdymą ne Progimnazijos aplinkoje, apibrėžia tvarką dėl organizavimo procedūrų, laiko, trukmės, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams, užduočių skyrimo ir mokymosi pažangos vertinimo.

2. Ugdymas ne Progimnazijoje įgyvendinamas vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos), organizuojant išvykas ar pažintines veiklas į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM (angl. Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics) (toliau – STEAM) atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

3. Aprašo nuostatos netaikomos vykstant į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamos baseinuose, sporto aikštynuose, sporto mokyklose ir vykstama ne rečiau kas dvi savaites. Nuolatinio vykimo į minėtas įstaigas tvarka nustatyta Klaipėdos Sendvario progimnazijos ugdymo plane.

II SKYRIUS UGDYMO NE PROGIMNAZIJOS APLINKOJE FORMOS IR TRUKMĖ

4. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne Progimnazijos aplinkoje organizuojamas vykdamas:

4.1. išvykas iš Progimnazijos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

4.2. pažintines veiklas, skirtas vaikų tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas (asmuo, kuris teikia specialią informaciją apie lankomą vietą) arba mokytojas;

5.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma rekreacinėje teritorijoje su įrengta stovyklaviete;

5.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar transporto priemonėmis;

5.5. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.6. kitos Progimnazijos ugdymo plane numatytos pažintinės veiklos formos.

6. Galima ugdymo proceso ne Progimnazijos aplinkoje trukmė:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdymas ne Progimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas:

- 7.1. artimoje aplinkoje, netoli Progimnazijos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose, kituose objektuose;
- 7.2. Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje;
- 7.3. kitų Lietuvos savivaldybių teritorijoje;
- 7.4. kitoje šalyje (pvz. tarptautiniai projektai).

III SKYRIUS

UGDYMO NE PROGIMNAZIJOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus, organizuoja ugdymą ne Progimnazijos aplinkoje ir tam reikalingus resursus derina su Progimnazijos direktoriumi ar dalykus kuruojančiu direktoriaus pavaduotoju ugdymui. Planuojant laikomasi šių principų:

- 8.1. tikslingumo (suplanuotų veiklų atitikimas dalyko bendrojoje programoje įvardintiems tikslams; užduočių, skiriamų mokiniams, apimtis ir vertė; mokinių pažangos vertinimas);
  - 8.2. saugumo (priemonių mokinių saugumui esant už Progimnazijos ribų užtikrinimas);
  - 8.3. įtraukumo (mokinių mokymosi poreikių įvairovės užtikrinimas ir sąlygų visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose užtikrinimas; būdų, kaip mokiniai įtraukiami į veiklas, numatymas);
  - 8.4. ekonomiškumo (papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių įvertinimas, apgalvojant, ar Progimnazija gali juos skirti);
  - 8.5. rizikų tikimybės (galimų rizikų ir jų įveikimo būdų numatymas).
9. Ugdymo veiklos organizuojamos pagal iš anksto sudarytą programą.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

10. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas: jų funkcijas apibrėžia Progimnazijos direktorius. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

- 10.1. mažiau nei 15 mokinių skiriamas Išvykos vadovas;
  - 10.2. daugiau kaip 15 mokinių skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;
  - 10.3. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;
  - 10.4. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu: 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;
11. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos Išvykos trukmė – ne ilgesnė nei viena ugdymo diena.
12. Organizuojant ugdymą ne Progimnazijos aplinkoje laikomasi šių procedūrų:
- 12.1. Progimnazijos direktorius:
    - 12.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne Progimnazijos aplinkoje organizavimą;
    - 12.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai Išvykai;
    - 12.1.3. skiria ir tvirtina Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis.
    - 12.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitokių lydinčių asmenų skaičių.
  - 12.2. Išvykos vadovas:
    - 12.2.1. teikia prašymą, sudaro sąrašus, parengia programą (1 priedas) ir teikia išvardintus dokumentus Progimnazijos direktoriui ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki išvykos;

12.2.2. supažindina mokinius su išvykos planu jiems pasirašant saugaus elgesio instruktaže (5 priedas), tėvams (globėjams, rūpintojams) informacija išsiunčiama per TAMO dienyną;

12.2.3. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

12.2.4. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;

12.2.5. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi nustatytų procedūrų;

12.2.6. raštiški sutikimai ir saugaus elgesio instruktažai Išvykos vadovo saugomi vienerius mokslo metus ir jų pabaigoje perduodami už ugdymą ne progimnazijos aplinkoje kuriojamam vadovui;

12.2.7. teikia prašymą, sudaro sąrašus (4 priedas) sporto varžyboms ir teikia išvardintus dokumentus Progimnazijos direktoriui ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki išvykos.

12.3. Nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

12.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą, jei išvykstama į kitą Lietuvos savivaldybę ar užsienį (2 priedas) už Išvyką atsakingam asmeniui. Jei išvyka organizuojama artimoje Progimnazijos aplinkoje (netoli Progimnazijos teritorijos esančiuose parkuose, kultūros ar sporto įstaigose ir pan.) raštiškas tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimas nereikalaujamas: tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniame dienyne informuojami apie planuojamą išvyką, supažindinami su jos turiniu. Mokiniais, dėl tam tikrų priežasčių nedalyvaujantiems Išvykoje, vyksta ugdymo procesas Progimnazijos nustatyta ugdymo organizavimo forma;

12.3.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimu laiku;

12.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydintiems asmenims.

12.4. Mokiniai atsakingi:

12.4.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių (pvz. liga, atstovavimas kitai institucijai ir kt.);

12.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

13. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį, susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

14. Progimnazijos direktorius, mėnesį prieš planuojamą išvyką susipažinęs su programos projektu, teikiamu žodžiu individualaus pokalbio metu, priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo: skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys, su kuriais aptariama Išvykos programa, saugaus vykimo aplinkybės, galimos rizikos bei jų valdymas.

15. Išvykos į užsienį vadovas:

15.1. sudaro detalią Išvykos programą ne vėliau kaip prieš savaitę iki Išvykos pradžios (3 priedas);

15.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą, aptaria jas su Progimnazijos direktoriumi;

15.3. pateikia Išvykos programą ir detalią informaciją mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susisiekti, bei kitą svarbią informaciją;

15.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų), gauna raštiškus tėvų sutikimus;

15.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

15.6. organizuoja mokinių pasirengimą, atsižvelgdamas į Progimnazijos nustatytas taisykles. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas įprasta tvarka;

15.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

15.8. supažindina su Išvykos taisyklėmis.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Išvykoms organizuoti ugdymo procese gali būti naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“. Prioritetas teikiamas mokinių motyvavimui skatinti, Išvykoms į šalies ar tarptautinius konkursus, olimpiadas, varžybas.

17. Progimnazija ugdymo plane numato, kada ir kaip organizuos mokinių Išvykas.

Klaipėdos Sendvario progimnazijos
Direktoriui

PRAŠYMAS DĖL IŠVYKOS SU MOKINIAIS

20__ - __ - __ Klaipėda

Prašyčiau leisti 20.... m. .... mėn. .... d. vykti į Išvyką maršrutu:

.....
nuo ..... iki .....

Išvykos metu mokinius lydės asmenys:

1. ....
(vardas, pavardė, pareigos)
2. ....
(vardas, pavardė, pareigos)
3. ....
(vardas, pavardė, pareigos)
4. ....
(vardas, pavardė, pareigos)

Išvykos vadovo atsakingo už programą ir mokinių saugumą vardas, pavardė, parašas

PRIDEDAMA:

1. Mokinių sąrašas.
2. Išvykos programa.

PATVIRTINTA
 Klaipėdos Sendvario progimnazijos
 direktoriaus 202... m. .... d.
 įsakymu Nr. (7.25.)-UP5-.....

MOKINIŲ, VYKSTANČIŲ Į IŠVYKĄ, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Klasė
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		

Išvyka suderinta:

Pavaduotoja ugdymui

Direktorė

**KLAIPĖDOS SENDVARIO PROGIMNAZIJA
IŠVYKOS PROGRAMA**

_____
(pateikimo data)
Klaipėda

Eil. Nr.	Išvykos tikslai (siejami su dalyko bendrąja programa ar ugdomomis kompetencijomis)	Trukmė	Detalus maršrutas, išvykimo ir atvykimo laikas

_____
Išvykos vadovas

_____
(Parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

TĖVŲ SUTIKIMAS_____
(pateikimo data)Aš, _____,
(vieno iš tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė)sutinku / nesutinku, kad mano nepilnametis vaikas _____
(pabraukti) (vaiko vardas, pavardė, klasė)_____ m. _____ mėn. _____ d. nuo _____ val. iki _____ val. dalyvautų Išvykoje maršrutu
(metai) (mėnuo) (diena) (išvykimo laikas) (grįžimo laikas)_____
(maršrutas)

Savo vaiką supažindinau su elgesio ir saugumo taisyklėmis: saugus elgesys autobuse, gatvėje, kelte, viešbutyje.

Prašau kad, reikalui esant ar įvykus nelaimingam įvykiui, mano vaikui būtų suteikta pirmoji medicininė pagalba.

Užtikrinu, kad supažindinau savo vaiką su alkoholinių gėrimų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų galimomis vartojimo pasekmėmis. Jis (ji) yra informuotas(-a), kad nusižengus šioms taisyklėms, išvykoje dalyvauti nebegalės. Užtikrinu, kad atvyksiu jo pasiimti.

Pranešu kokius vaistus pasiims ir vartos kelionėje mano vaikas: _____

Papildoma informacija: _____

Tėvai (globėjai, rūpintojai) _____
(parašas)

Kontaktiniai tėvų (globėjų, rūpintojų) telefonai: _____

Ugdymo ne Progimnazijos
aplinkoje organizavimo aprašo
3 priedas

**KLAIPĖDOS SENDVARIO PROGIMNAZIJA
IŠVYKOS Į UŽSIENĮ PROGRAMA**

_____
(pateikimo data)
Klaipėda

Eil. Nr.	Išvykos tikslai (siejami su dalyko bendrąja programa ar ugdymomis kompetencijomis)	Trukmė	Detalus maršrutas, išvykimo ir atvykimo laikas

Detali informacija:

Nakvynės vietos :

_____

_____

_____

Kita svarbi informacija:

_____

_____

_____
Išvykos vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Ugdymo ne Progimnazijos
aplinkoje organizavimo aprašo
4 priedas

PATVIRTINTA
Klaipėdos Sendvario progimnazijos
direktoriaus 202.. m. .... d.
įsakymu Nr. (7.25.)-UP5-.....

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO LEIDIMAS

DALYVIŲ VARDINIS SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Pavardė, vardas	Klasė	Sveikatos priežiūros specialisto leidimas	Pastabos
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				

Išvyka suderinta:

Pavaduotoja ugdymui

Direktorė

SAUGAUS MOKINIŲ ELGESIO INSTRUKTAŽAS IŠVYKŲ METU

1. Išvykos metu mokiniai privalo griežtai laikytis mokytojo ir lydinčių asmenų nurodymų bei saugos, elgesio ir etiketo reikalavimų:
  - 1.1. neatsiskirti nuo grupės, nerūkyti, nevartoti alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų;
  - 1.2. nevėluoti, dalyvauti programoje numatytose veiklose;
  - 1.3. nedelsiant informuoti Išvykos vadovą, lydinčius asmenis apie sveikatos būklės pablogėjimą ar kitus atsiradusius pavojus;
  - 1.4. muziejuose ir parodose saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis, klausyti ekskursijos gido pasakojimo ir nurodymų;
  - 1.5. draudžiama garsiai kalbėti, juoktis, blaškyti kitų dėmesį, trukdyti gidui;
  - 1.6. draudžiama atsilikti, atsiskirti nuo grupės be leidimo;
  - 1.7. atsiradus būtinybei išeiti, apie tai reikia informuoti Išvykos vadovą.
2. Gatvėje, viešajame transporte vengti ėjimo prieš judėjimą, prasilenkti su praeiviais iš dešinės pusės, laikytis saugumo, mandagumo taisyklių, nesudaryti avarinės situacijos.
3. Keliaujant laivais būti punktualiems, laikytis etiketo reikalavimų, laukti kvietimo plaukti laivu tam skirtoje vietoje, išklausti keleiviams teikiamą informaciją, blogai pasijutus, kreiptis į Išvykos vadovą ar medicinos darbuotoją.
4. Mokiniais išskylaujant prie vandens telkinių draudžiama:
  - 4.1. vieniems maudytis irirstytis valtimi;
  - 4.2. maudytis nežinomose ir nepatikrintose vietose, esant nepalankioms oro sąlygoms, maudymosi plotą turi žinoti visi besimaudantieji;
  - 4.3. nardyti, šokinėti;
  - 4.4. maudytis tamsiu paros metu;
  - 4.5. šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas;
  - 4.6. valtimis plaukti toliau kaip 100 metrų nuo kranto be gelbėjimosi liemenės.
5. Mokiniais išskylaujant gamtoje, privaloma laikytis nustatytų ir nurodytų saugos reikalavimų:
  - 5.1. be Išvykos vadovo leidimo nesitraukti nuo grupės;
  - 5.2. kategoriškai draudžiama lankytis buvusiuose kariniuose poligonuose ir karinių dalinių teritorijose, avarinės būklės pastatuose ir prie jų;
  - 5.3. laikytis priešgaisrinės saugos reikalavimų įrengiant, kuriant ir gesinant laužus;
  - 5.4. palapines statyti tam skirtose vietose ir ne arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio;
  - 5.5. pastebėjus gaisrą, jį gesinti ir pranešti atitinkamoms tarnyboms;
  - 5.6. nešiukšlinti: popierių, stiklo tarą ar duženas bei kitas šiukšles palikti šiukšlių dėžėse;
  - 5.7. saugoti gamtą ir kultūros paminklus.
6. Keliaujant pėsčiomis privaloma:
  - 6.1. vietose, kur eismas reguliuojamas, vadovautis šviesoforais su pėsčiųjų simboliu, o kai jų nėra, transporto šviesoforų signalais;
  - 6.2. reguliuotojo signalų paisyti net tuo atveju, jeigu prieštarautų šviesoforo signalams;
  - 6.3. eiti dešiniąja pėsčiųjų takų, šaligatvių, o kur jų nėra – kelkraščių puse;
  - 6.4. kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu eiti prieš transporto važiavimo kryptį;
  - 6.5. organizuotai žmonių grupei eiti važiuojamąja kelio dalimi leidžiama kolona ne daugiau kaip 4 eilėmis ir tik dešine važiuojamosios dalies puse;
  - 6.6. kolonos priekyje ir gale turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis;
  - 6.7. organizuotą vaikų iki 16 metų grupę vesti šaligatviais ir pėsčiųjų takais, jei jų nėra, kelkraščiais tik šviesiu paros metu;

6.8. į kitą kelio pusę pereiti tik pėsčiųjų perėjomis, o jeigu jų nėra, eiti iki sankryžos ir tik joje pereiti kelią gerai pasižvalgius į abi kelio puses ir įsitikinus saugumu;

6.9. kai perėjos ir sankryžos nematyti, pereiti kelią stačiu kampu prieš tai įsitikinus, kad saugu ir nebus trukdoma transporto priemonėms;

6.10. nespėjus pereiti važiuojamosios dalies reikia stovėti saugumo salelėje arba ant paženklintos (įsivaizduojamos) linijos, skiriančios priešingų krypčių transporto srautus ir baigti eiti tik įsitikinus, kad eiti saugu;

6.11. artėjant specialiai transporto priemonei su įjungtais švyturėliais ir garso signalais, pėstieji negali pradėti eiti į kitą kelio pusę, o esantys važiuojamojoje dalyje nedelsdami privalo iš jos pasitraukti.

7. Keliaujant pėsčiomis draudžiama:

7.1. tamsiu paros metu ar esant blogam matomumui organizuotai žmonių grupei eiti važiuojamąja kelio dalimi;

7.2. važiuojamoje dalyje be reikalo delsti ar stoviniuoti, trikdyti pėsčiųjų eismą, bėgti;

7.3. eiti per važiuojamąją dalį tose vietose, kur yra transporto ar pėsčiųjų atitvarai;

7.4. eiti automagistrale ar greitkeliu;

7.5. išeiti iš už stovinčios transporto priemonės ar kitos kliūties, trukdančios apžvelgti vietą;

7.6. eiti dviračių takais;

7.7. pasišalinti iš eismo įvykio vietos, jeigu pėstieji yra susiję su juo;

7.8. netinkamu elgesiu blaškyti vairuotojo dėmesį;

7.9. atsilikti, atsiskirti nuo grupės ir savarankiškai naudotis kitomis transporto priemonėmis.

8. Keliaujant autobusu privaloma:

8.1. autobuso laukti nurodytoje vietoje, o jam atvykus – nebėgti, įlipant ir išlipant nesistumdyti, laikytis eilės;

8.2. įlipti ir išlipti galima tik tada, kai transporto priemonė visiškai sustoja;

8.3. iš važiuojamosios dalies pusės įlipti į transporto priemonę ir išlipti iš jos tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės;

8.4. laikytis saugaus elgesio taisyklių transporto priemonėse: draudžiama šiukšlinti, triukšmauti, vaikščioti, iškišti rankas, mojuoti, rodyti gestus kitiems eismo dalyviams, išlipus iš transporto priemonės iškart bėgti per gatvę.
